

НЕЗАВИСИМА РОБІТНИЧА ПАРТІЯ КАНАДИ.

До половини 1917 р. в Канаді були 4 політичні партії: консервативна, ліберальна, соціалістична і соціал-демократична. Про консервативну або ліберальну партію не потрібно багато говорити, бо кожній класовості домію робітників сам добре знає, що ці партії заступають інтереси капіталістичного класу. Що до соц-дем. партії, то ця партія працювала найбільше серед zorganizованого робітництва, як також серед працюючих мас взагалі. З приходом революції в Росії, канадська соц-дем. партія, а особливо У. С. Д. П. почала так скоро зростати чисельно і поширювати свою роботу, що правительством звернуто на неї свою увагу і заборонило її як легальну організацію.

По розгромі Канад. Соц. Дем. Партії почали організувати свої нові політичні партії т. зв. робітничі. Одну партію (здається першу) робітничу партію zorganizовано в провінції Онтеріо. Вона називається як Независима Робітничая Партія Онтеріо. Ця партія злучилася з фермерською політичною організацією "Юнайтед Фармерс оф Онтеріо" і при останніх провінційних виборах "випакувала" ліберальну партію з онтерійського провінційного парламенту і самі взяли в свої руки владу. Прем'єром новою "фермерсько-робітничою" правительством в Онтеріо є Друри. Про роботу сею правительством не потрібно багато говорити, бо воно в ніч не ризикує своїм від своїх попередників, себто лібералів і консервативів.

Другою такою політичною партією, що називає себе робітничою, є "Федерейтд Лейбор Парті", котра zorganizовувалася в провінції Бритиш Колумбії, Альберті і Саскачевані. При останніх виборах до провінційного парламенту в Бритиш Колумбії м. р. ся партія здобула загалом два мандати. Програма цієї партії се шось в роді програми Бритишської Робітничої Партії. Крім сеї робітничої партії в провінції Саскачевані є ще фермерська організація п. н. "Безпартійна Ліга", подібна до "Безп. Ліги" в Норт-Дакота і інших стейтах в Злуч. Державах.

Третьою робітничою політичною партією була zorganizована в місті Вінніпегу під назвою "Домініонна Робітничая Партія" (Dominion Labor Party). Цю партію zorganizували бунтарі с.д. і деякі "ліви" ліберали, згідно "сингелтекстистів" як Диксон, Фармер і інші. Партія ся представляла собою шось в роді Независимої Партії Вел. Британії. Минувшого року Д. Р. П. взяла перший раз участь при виборах до манітобського парламенту, поставивши 12 своїх кандидатів на посади. Всі ці 12 кандидатів з'їздили виборні великою більшістю голосів.

До Д. Р. П. належали члени т. зв. юній "Інтернешінал" (Амер. Фед. Праці) і Одної Великої Юнії. А що члени і симпатиків О. В. Ю. була більшість, то вони стали домагаються виключення з Д. Р. П. всіх членів і прихильників з "Інтернешінал" юній. Така боротьба велась між ними через довший час і перед виніпегськими міськими виборами, що відбули ся 3. грудня м. р., прийшло в Д. Р. П. до розколу. Партія розбилася перед самими виборами.

В парі тижнів по виборах організатори з "Інтернешінал" зреагизовували наново Д. Р. П., котра в самім Вінніпегу не чисилася тепер більше як 20 до 30 членів.

Ті, що причинились до розбиття Д. Р. П., себто Диксон, Фармер, Джеймс і інші прихильники, zorganizували наново свою партію, котра носить назву Независима Робітничая Партія Канади (I. L. R. of C.). Нова партія має в своїй програмі на першій тоці скасування приватної власності на користь всего народа.

Канади. Д. Р. П. в своїй програмі має також сю точку. Але провідники Д. Р. П. проповідують злуку робітників, фермерів і капіталістів в одну "братерську" організацію, шоби "спільними силами" виволити з капіталістичного ярма не лише робітничу класу, але цілу суспільність, або як вони називають "поблики і дженерал". Се досить ясно показує, хто є ці люди, що гуртують ся в Д. Р. П.

Що до нової Нез. Роб. Партії, то її члени, правда, не проповідують злуку робітників з капіталістами, але по її роботі можна судити, що вона мало чим різниться від Д. Р. П.

Органом Д. Р. П. є "Вестерн Лейбор Нюз". Редактором сеї газети є чоловік, що ще пару тижнів тому назад був співредактором найбільше чорносотенної буржуазної шматки "Трибюн".

Н. Р. П. не має ще свого урядового органу і послугується ся чужими часописами, зовсім ворожими робітничу. З українських газет Н. Р. П. вибрали своїм органом "Кан. Укр.", в котрім подає свої оголошення зборів і т. п. Важко по сім одним можна судити, що ця партія є "чисто" робітничою, коли вона взяла за свій орган таку чорносотенну католицьку шматку як "Канад. Українець".

Н. Р. П. складається ся переважно з самих родовитих Бритишів і Канадійців. Українських робітників в Н. Р. П. нема.

Покищо, як Д. Р. П., так і Н. Р. П. не скликали ще масових віч і перед робітників не виходили, лише деруть ся між собою позакласово. Чим скінчиться ся ця боротьба, не знаєти. Та чим би вона не закінчилася, то се для робітників не важко, бо се боротьба двох груп політиків, що на робітничих плечах і при помочи робітничих голосів хочуть добути ся ріжних посад, а як уасть ся, то й влади в краю. Такі політики робітництва не спавуть. Робітництво може виволити себе лише при помочи своєї власної партії, в котрій не може бути місця Диксонам і їм подібним. Синьвергольцеві.

ПРО РОБІТНИКІВ З АМЕРИКИ.

В московських "Известиях" читаємо:

Приїзд робітників з Америки звернув на себе загальну увагу. Ряд совітських установ негайно відгукнувся на заклик домогтися приїзду робітників з Америки. Так, Московський Совіт горничо відгукнувся, уділивши робітникам кілька приміщень, паливо, харчі й засоби доїзду по Москві. Гузувград приміщене для 160 осіб. Краснопресненський район приєднав трохи харчів і грошей. Нема сумніву, що всі совітські установи, не тільки в Москві, але і в інших міських республіках поспішають прийняти участь в ділі улагодження тих, що прибувають з Америки.

А допомога ся потрібна з кожним днем все в більших розмірах. Праця центральної об'єднаної комісії при Наркомтруді розширює ся: утворюють ся прийомні пункти в Петрограді, в Ридзі й Ревалю.

Комісія сама не утворює свого апарату для обслуговування емігрантів. При існуючому органі Центроєвака, Наркомтруду та інших утворені особного апарату було б зайвим.

Комісія змагається згоджувати і в повній мірі використати діяльність уже функціонуючих совітських і партійних органів в справі прийому й улагодження приїзжих робітників. Комісія переконана, що всім активним працівникам країни в повній мірі зрозуміла та величезна роль, котру можуть відіграти нові приїзжі емігранти. При існуючому апарату нашого господарства. Але відіграють вони свою роль лише при умові раціонального, правильного використання їхніх сил в ріжних галузях народного господарства.

Мене не зовсім вірно зрозуміли деякі товариші, коли я говорив про необхідність утворення з приїзжих робітників ударних ячеек-груп і про шкідливість розпорощення поодинокі.

Я не думаю, що ці ударні групи в цілм своїм складі мусять бути виключно з американських імігрантів. До їхнього круту можна й треба вводити й кваліфікованих робітників з числа тих полонених, що вертають з Австрії, Німеччини й інших країн і набули трудового досвіду за кордоном. Судя-ж можна вважати й робітників-чужоземців, що прибувають до Росії (правда, поки що в незначнім числі). Нарешті, судя-ж слід вважати кваліфікованих трудових добровольців.

Далі, не може бути суперечки про те, що деякі товариші, відомі своїми організаційськими здібностями й технічним знанням, повинні отримувати персональні призначення.

Тут слід спитати ся на одній обставині, яка перешкоджає раціональному використанню приїзжих робітників.

Професійну реєстрацію приїзжих поставлено невадло. Зазначення в реєстраційних листках і анкетах не можна точно встановити професію (фах, занятя) й спеціальність приїзжих з Америки робітників.

Річ в тім, що при американській системі поділу праці називають "машиніст", "механік", "монтер" дають дуже неясне означення спеціальності даної особи. При встановленні шогорода спеціальності осіб, які виконують реєстрацію, попали в затюк й віднесли невідому їм спеціальність до групи "заводських робітників".

В сім напрямі комісія по розділу сил при Наркомтруді повинна використати багатий досвід профсоюзів російських і американських, які випрацювали номенклатури, назви спеціальностей — по продукції, чи виробам.

Професійні, чи фахові анкети листи з запитаними про заняття повинні містити в собі не тільки назву, але й опис спеціальності даної особи, праця, яку ся особа виконує. Заповнювати анкету повинен не той, кого запитується, а спеціаліст статистик.

Добути мною частинні статистичні дані про приїзжих з Америки робітників наслідком наведених вище над реєстрації не можуть послужити для розбики імігрантів по професійній ознаці. Все-ж таки деякі числа досить цікаві:

З 565 осіб, що прибули в складі перших партій, кваліфікованих, обучених, робітників було 327, себто більше половини.

З числа кваліфікованих робітників металістів зареєстровано 122, себто понад 20% загального числа даної групи.

Далі по числу слідуєть робітників автом-більного дії, ла — 42, коло 8%; деревообробляючих — 37, коло 8%.

Під рубрикою "заводських робітників" чи "чорноробчих" указано 239, себто коло 42% даної групи імігрантів. Не сумніваю ся, що багато з так званих в анкетах "чорноробчих" є спеціалістами, правда, дуже вузькими і російській механіці невідомими.

Розуміють ся, робити певні виводи з цих чисел ще передчасно.

Александр Стокцікій.

Спір чеських соціалістів.

Спір за партійне майно чеської соціал-демократії маєть вати і в повній мірі використати діяльність уже функціонуючих совітських і партійних органів в справі прийому й улагодження приїзжих робітників. Комісія переконана, що всім активним працівникам країни в повній мірі зрозуміла та величезна роль, котру можуть відіграти нові приїзжі емігранти. При існуючому апарату нашого господарства. Але відіграють вони свою роль лише при умові раціонального, правильного використання їхніх сил в ріжних галузях народного господарства.

Привітні Листи на Заг. Річні Збори У. Р. Д. в Вінніпегу.

Від Відділу Укр. Роб. Дому в Венувер.

Венувер, Б. К., 22. січня.

До З'їзду Укр. Роб. Дому в Вінніпегу.

Дорогі Товариші! Ми члени Відділу Укр. Роб. Дому збираємось вийти на спеціальний з'їзд в Венувер всім Товаришам як найкращого успіху в дальній діяльності для користі робітничого руху і заслужено Вам найширший привіт.

У. Стефан, голова. О. Бачин, секретар.

Від Товаришів з Сідні.

Сідні, Нова Скошія, 10. січня.

До З'їзду Укр. Роб. Дому в Вінніпегу.

Дорогі Товариші! Желаето найбільшого успіху Другому З'їзду Укр. Роб. Дому, котрий буде сильним фундаментом для пролетарської справи. Ми, укр. робітники в Сідні, не є в силі аркасти делегата, отже, на останнім засіданні товаришів ринили підати сілдуку пропозицію: Шоб всі робітничі товариства, котрі існують в Канаді, злучились в одно тіло, приймали класово робітничі принципи і активно ними руководились для освячення своїх цілей. Ми з Вами. С. Рішко.

Від т. К. Давидівського в Келгарі.

До Загальних Зборів Укр. Роб. Дому в Вінніпегу.

Витаво Вас Товариш сілдуку долі борі за правду і волю. Витаво Вас на З'їзді, одних обробиць пролетарської справи і Радянської України. Доложити всіх старань на Зборах, шоб як найкраще сплатити докт Укр. Роб. Дому, поправити помет "Укр. Роб. Вістий" і повести просвітну роботу живіше.

З товаришським привітом, К. Давидівський.

Від Відділу Укр. Роб. Дому в Іст-Кіддони.

Іст-Кіддони, 24. січня.

До Заг. Річних Зборів У. Р. Д. в Вінніпегу.

Наш Відділ желаето Зборам Укр. Роб. Дому найкращого успіху в надрах для добра нашої інституції "Укр. Роб. Вістий" і для добра загально робітничого руху.

Наш Відділ згоджується ся працювати на користь нашої робітничої інституції і помагаєти їй як морально так і матеріально.

Наш Відділ зобов'язується ся працювати для добра нашого органу "Укр. Роб. Вістий" і вповинати всі ті ухваля, які будуть вирішені на Заг. Зборах 27, 28 і 29 січня.

І. Процюк, голова. І. Панчишак, секретар.

Від Товариства Самообраования в Келгарі.

Келгарі, Ата., 25. січня.

До Заг. Річних Зборів У. Р. Д. в Вінніпегу.

Товариші! Ми, укр. робітники міста Келгарі, Ата., з причини безробіття не маємо спроможні вислати делегата на З'їзд до Вінніпегу, але ми, товариші, духом з Вами. Ми хоч і біди, але так як і до тепер, ми і на далі будемо помагаєти нашої дорогій інституції як морально так і матеріально. Ми переконані, що наша інституція буде і надалі дієвою робітничою. Ми знаємо, що наша однакова робітничая частинка в Канаді "Укр. Роб. Вістий" і далі буде стояти в обороні наших робітничих інтересів.

Тому, ми, укр. робітники в Келгарі, збираємось сьогодні на масовім вічу заслужено товаришам делегатам і гостям З'їзду Укр. Роб. Дому найширший товаришський привіт і бажаємо як найкращих успіхів в нарадах.

К. Давидівський, А. Островерка, голова, секретар.

Від т. В. Мойсока в Гефорді.

Гефорд, Саск., 26. січня.

До Заг. Річ. Зборів У. Р. Д. в Вінніпегу.

Дорогі Товариші! Желаето Вам найкращих успіхів в нарадах і перевелено ухваля в житє. З тов. привітом, В. Мойсок.

Від Відділу Укр. Роб. Дому в Кольтурст.

Кольтурст, Ата., 24. січня.

До Заг. Річ. Зборів У. Р. Д. в Вінніпегу.

Відділ Укр. Роб. Дому в Кольтурст має щирій привіт товаришам делегатам на Заг. Річні Збори Укр. Роб. Дому в Вінніпегу! Ми, члени Відділу бажаємо Вам як найкращих успіхів в дальній роботі і бжемо, шоби Укр. Роб. Дм. в невадній з'їзд провід на zorganizованем всего укр. робітництва в Канаді.

С. Остико, Г. Михайловський, голова, секретар.

Від т. К. Ю. Каптана з Веланд.

Веланд, Онт., 24. січня.

До З'їзду Укр. Роб. Дому в Вінніпегу.

Засядаво Вам товаришський привіт на сей З'їзд і наради. Бажаю Вам успіху.

Французьке Селянство Після Віїни.

У звіті з конгресу французьких соціалістів в Тур, на якому ухвалено великою більшістю приступлено до комуністичного Інтернаціоналу, — пише варшавський "Robotnik" з дня 8. січня ось що:

"Зі світів делегатів на конгрес в Тур дала ся замітительна знаменна черта. Ось селяни провінції показували на загал більший революційний запал, чим робітники і промислових центрів. Переважно партійні організації провінції голосували за приступленням до Москви без застережень.

Сей факт можна пояснити кількома причинами.

Передосім ся частина селянства, яка не була на війні, збогатила ся непомірно коштом тих чисельних мас селянства, які становили ядро фронтів армії. Сама війна була знаменитим і противним провінційським агітатором, а коли селянські маси повернули домі, то були повні надії, що наступить доба миру й доброту.

Але після проминення певного часу, головно після виборів і побіди народного блоку, наступило гірке розчарування. Ті селяни, які збогатили ся на воєнному здирстві, паскували-дали й збирали ескі-ти-сичія, а середно заможний селянин, який повернув з фронтів і забрав ся до праці на своїй рілї, ледво міг поконтати зростаючу доріжню міських артикулів, величезні податки, накладані урядом, а крім сего селяни почала огортати тривога, що може вибухнути нова війна, про яку безупинно говорять партії в парламенті і до якої все пригтовляють ся загалом.

Недоволене селянство уміло висказало соціалістична партія. Сільських робітників позискано соціалізацією землі, а селянам приобічно недотракаємість їх господарств і пошпиря їх інтересів.

Тим пояснюється осьудешене французьких селян для соціалізму і нічого дивного, що французські селяни з нетерпеливістю очікують революції і що сеї революції надіють ся тільки від III Інтернаціоналу."

Не стало вже їм грошей.

ПАРИЖ. — Мала група Росій, яка під проводом Олександра Керенського чекає на упадок російського совітського правительства, має за своєю голівною цілю те, шоби дістати від правительства антагоністичні фонди, належні царському режимові.

Другою цілю Керенського і його сторонників є звернутись ся з "покликом до правителів і народів світа о поміч для російських збігів, які є однимики представниками російської культури".

В тій цілі буде zorganizований спеціальний комітет дев'ятьох і в його склад будуть входить Керенський, Мілюков і Авксентієв.

спіху у Ваших нарадах і праці. Ваші завдання світлі, — чесні, справедливі.

Нехай сей З'їзд принесе титанські користі українському робітництву. Укр. Роб. Дому й "Укр. Роб. Вістий". Ваші наради нехай з'ївчають ся успіхом праці і на будучину. Радьте і працюйте, товариші, а посьмяне здорове зерно вродить золотий колос.

З товаришським привітом, К. Ю. Каптан.

Від Відділу Укр. Роб. Дому в Тіміш.

(Лист в скороченому.)

До З'їзду Укр. Роб. Дому в Вінніпегу. Витаво Вас Товариші сілдуку долі борі за правду і волю. Витаво Вас на З'їзді, одних обробиць пролетарської справи і бажаємо Вам як найкращих успіхів в нарадах.

Ми духом з Вами!

Т. Скрипник, Гр. Рубанець, голова, секретар.

Крім наведених листів наслідки ще на Загальні Річні Збори У. Р. Д. привітні листи від сілдуку організації і товаришів в Вінніпегу: від Медичного Комітету Соціальної Росії і Радянської України, Мозолов Робітничий Ліг, Гордона Б. Корого (Carrig), Фреда В. Каптана.

Арештована і Ревізія у Львові і в Галичині.

Приготована до великого політичного процесу.

"Вперед" з 16. січня доносить:

Львівська державна прокуратура і львівська дирекція поліції докладають всіх сил, шоби сконструувати великий політичний процес за державну зраду проти видних українських політичних діячів у Львові. В тій цілі дирекція поліції в порозуміню з П. (дефезивним) відділом львівського Деогену переводять далі нові домашні труси, шоби зібрати матеріал до процесу.

Перед кількома днями відбула ся у делегата д-ра Галєжского нарада, в якій взяли участь старший прокуратор Малина, прокуратор Свобода і директор поліції д-р Райнлендер, а якої вислідом було те, що прокуратура припоручила сілдуку судови вести сілдуство про головну зраду проти цілого ряду українських діячів у Львові. Як кажуть, се стало ся на виразний приказ міністра судівництва Новодворского з Варшави.

Дальші ревізії.

На сам Новий рік ст. ст., 14. січня, переведено сілдуку ревізію у д-ра Степана Барана у Львові. Ревізія тривала чотири години.

Арештована в Галичині.

Дня 6. січня с. р. арештувала жандармерія Андрія Тофана, буши, старшину МГА, в селі Підвисока, повіт Снятин. Арешт переведено на приказ снятинського староста, що дістало якийсь донос. Арештованого відставлено до Д. О. Г. у Львові.

Дня 12. січня арештовано в Коломиї переїжджаючих залізницею Саву Никифоряка, що недавно вернув з Тухолі і Мих. Берлада. Причиною арештовання було те, що контролюючий жандарм почув, як вони розмовляли по українськи. Згаданих відставлено до військової жандармерії в Коломиї, а по докладній ревізії і переслудано, передано до експертизи ДОГ.

Дня 13. січня жандармерія привела до Коломиї коло 10 арештованих Гуцулів, між ними кількох інтелігентів, та приміщено їх в судових арештах.

Арештована на Лемківщині.

На другий день різдничих свят, дня 9. січня, о 4. год. раню, польські жандарми арештували — авд. д-ра Ярослава Качмарчика з Мушини, д-ра Захара Копистянского, о Дмитра Хильяка з Ізб і селянина Мик. Громоска з Кришиї. Всіх переведено в тюрму в Новому Санчі. Арештована і ревізії продовжують ся.

ВІСТІ З КРАЮ.

ШОЛОМИНИЦІ, П. РУДКІ.

Як нема кінця селянській неволі, так і перечисляти годі її винувників. В 1920 р. навістила наші села страшна частина вини за се спадає на громадське начальство, яке повинно було в своєму часі зложити точний звіт в старостві про дійсний стан села, про се, що сьогорічній живня не оправдали надій селянства, а зокрема жито зовсім не зародило. Тимчасом сего не зроблено і наслідки відчувать досі наші винуваті селяни.

Хто у нас не рекувірував? І жандарми з постерунку в Д., який для себе приписав з кожного села по 4 сотні пшениці, і державна поліція в Р. брала без рахунку, ше й біла, хто їй смів противити ся, то знову приїхали чужі жандарми і забрали безроги, при чому рівнож не обійшло ся без побоев.

Все се був тільки вступ до правдивої ревізії, до збирання т. зв. контингенту, який треба було відставити до складів в повітовому місті. Як несправедливо переводили ся ревізії, показують приміри з двох сусідніх сіл: Шоломинич чисто українського села, та Мільчич, в більшості польського.

Українське село Шоломинича дала майже весь належний повітовим урядом контингент, в кількості 192 сотнарів, не включаючи того, що забрали поодинокі люди, як жандарми і ин. Шоломиничі числять всего 480 дворів з 600 моргами тяжкої ґлинкової і малоплодородної землі.

Натомість сусіднє село Мільчич, яке числить около 240 господарств і має плодороднішу землю, мали призначено всего 19 метрів контингенту, з чого до сього часу да до лише 7 метрів.

Наведені статистичні дані ясно вказують на те, що повільні ревізійні уряди зани мали ся більше політикою, як національною господаркою.

Нам видерто нашу тяжку працю, ми опорожили наші сусіди, в котрих тепер свобідно гуляє холодний вітер і сніг, плаче над нами. Щасливий се той, хто в осені наливши собі багато піднебок, бо не одному з наших селян прийдеть ся на переднічку хіба переїздити через плачів жемруч торбу, під паху злізти ліру й занутило по жемручому: "Ой-будеш ти багачу у нескі горіти..."

Селянин. ("Вперед.")

З ГУЦУЛЬЩИНИ.

(З листа селянина.)

Неабияке лихе визирає тепер з нужденних хат Підгіртя та Покуття. Люди ходять чорніші землі, ходять не як живучі люди, але як трупи. Голод і холод неабияк доскучає сільському та міському пролетаріові. Збіже дорожже, марка паде, топлива нема де й за що купити, камеральні (державні) ліси та й приватні панські (лідицькі) для бідноти замкнені, пайи та їх лісова сторожа каже люта, що за палик може взяти і душу. Бідним ніхто не займаєть ся, бідному можна гинути з голоду й холоду.

Є вивади по селах апровізаційні комітети, зложені з т. зв. громадської класи, яким біднота не в голові, а як найдеть ся яка ширіша людина, що хотілаб займити ся недоволені бідноти, то зараз проти неї виступить ціла зграя сільських паскарів та всякого роду худіганів. Темнота та неорганизованість сільської бідноти (пролетаріату) є причиною нужди. Споживчий спілдо (консумів) по селах майже нема, а на всяких приїздах роблять інтереси деякі іменовані властями начальники громад.

В селі Мишин, пов. Печеніжин, продає начальник громади з своїм прибічниками, як бувшим "депутатом" коломийської землі "пожондним старорусінем" М. Заячком Миронюком та іншими, контингентову нафту, за яку плачано за 1кг. 8 мк., по 20 мк. за одну літру... ("Вперед.")

Переслудане соціалістів в Румунії.

В Румунії арештовано за останній залізничий страйк більше чим 80 соціалістів, між ними 6 носів. Відслано їх до тюрми в Ізві, де знуцають ся над ними а навіть побивають. Супроти цього арештованці почали голодовий страйк. Посол Опреско, який заслаб, 4 дні не міг допросити ся лікаря. Арештованому Сокорови не дали чорнила ні паперу на написане подана до касаційного суду. В румунському парламенті на виступу про сі знуцаючи счинила ся велика буча. В обороні арештованих виступили навіть міланські послы, між ними д-р Лупу. Міністер Таке Йонеску, який невадво так ширю конферував з польським віцепрем'єром Дашинським в Варшаві, заявив в дебаті, що з арештованими соціалістами проведуть ся за добре. Треба їх було вислати на примусові робсти до копалень соли.